

Yttrande från Ekonomiska och sociala kommittén om "Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om genetiskt modifierade livsmedel och foder"

(KOM(2001) 425 slutlig – 2001/0173 COD)

(2002/C 221/22)

Den 2 oktober 2001 beslutade rådet att i enlighet med artikel 95 i EG-fördraget rådfråga Ekonomiska och sociala kommittén om ovannämnda förslag.

Sektionen för jordbruk, landsbygdsutveckling och miljö, som svarat för kommitténs beredning av ärendet, antog sitt yttrande den 6 maj 2002. Föredragande var Sandra Thomas.

Vid sin 391:a plenarsession den 29–30 maj 2002 (sammanträdet den 30 maj) antog Ekonomiska och sociala kommittén följande yttrande med 53 röster för, 4 emot och 4 nedlagda röster.

1. Inledning

1.1. Kommissionens förslag syftar till att inrätta ett ramverk för förbättrade, harmoniserade, enhetliga och öppna förfaranden för säkerhetsbedömning av genetiskt modifierade livsmedel och foder. Huvudmålen i förslaget är att (i) skydda människors och djurs hälsa, (ii) fastställa gemenskapsförfaranden för reglering av genetiskt modifierade livsmedel och foder och (iii) bana väg för märkning av produkter för att hjälpa konsumenten att göra ett välgrundat val.

1.2. Förslaget omfattar livsmedel och foder som innehåller, består av eller framställs av genetiskt modifierade organismer (GMO). Även livsmedel och foder som innehåller ingredienser som framställs av GMO omfattas av förslaget (artikel 3 och 16). Bland de produkter "som framställs av en GMO" finns produkter där en del av slutprodukten härstammar från det ursprungliga genetiskt modifierade materialet. Dessa skall omfattas av förordningsförslaget. Däremot omfattas inte produkter som har producerats "med hjälp av en genetiskt modifierad organism", men där inget material som härstammar från den genetiskt modifierade organismen finns i slutprodukten. Detta är i linje med nuvarande bestämmelser i förordningen om nya livsmedel.

1.3. Förslaget gör det möjligt att genom en enda ansökan få godkännande både för avsiktligt utsättande i miljön och för användning av en genetiskt modifierad organism i livsmedel och foder.

1.4. Ett förfarande för godkännande av genetiskt modifierade livsmedel har fastställts i förordning (EG) nr 258/97 om nya livsmedel och nya livsmedelsingredienser⁽¹⁾. Foder som innehåller genetiskt modifierade organismer har hittills godkänts enligt direktiv 90/220/EEG⁽²⁾. Det finns inte något förfarande för godkännande av genmodifierat foder.

1.5. Det godkännande som beviljas i enlighet med förfarandet skall gälla i hela gemenskapen under tio år, och skall kunna förlängas.

2. Märkning

2.1. Genom detta förslag utvidgas märkningsbestämmelserna till att gälla alla genetiskt modifierade livsmedel, oavsett om DNA eller protein kan spåras eller ej. Märkning skall bli obligatorisk för alla livsmedels- och foderprodukter för vilka godkännande krävs enligt den föreslagna förordningen. Krav på märkning kommer således att gälla ett antal livsmedel som för närvarande inte behöver märkas, såsom högraffinerade oljor som framställs av genetiskt modifierade grödor. På samma sätt kommer märkning att krävas för flera olika fodertyper som i dag saknar märkning.

⁽¹⁾ Se Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande om "Europaparlamentets och rådets förordning (EG) om nya livsmedel och nya livsmedelsingredienser", EGT C 108, 19.4.1993, s. 8.

⁽²⁾ Se Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande om "Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om ändring av direktiv 90/220/EEG om avsiktlig utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön", EGT C 407, 28.12.1998, s. 1.

3. Genomförande

3.1. Genetiskt modifierat material kan förekomma i ytterst små mängder i icke genetiskt modifierade livsmedel och foder på grund av tillfällig eller tekniskt oundviklig förorening. I sådana fall skulle detta livsmedel eller foder inte underkastas märkningskraven i den föreslagna förordningen. Enligt förslaget skall en tröskel införas vid 1 % för ytterst ringa spår av genetiskt modifierat material. Livsmedel eller foder som innehåller mindre än denna andel behöver inte märkas.

3.2. För att säkerställa verkställbarhet skall sökande tillhandahålla en metod för spårning, inklusive provtagning och bestämmande av transformationshändelsen.

3.3. Det föreslås att ett referenslaboratorium skall inrättas för gemenskapen med uppgift att testa och validera föreslagna metoder för provtagning och spårning för att skapa förutsättningar för ett enhetligt kontrollsystem i hela gemenskapen.

3.4. Medlemsstaterna skall föreskriva effektiva påföljder vid eventuella överträdelse av bestämmelserna i denna förordning (artikel 44).

4. Allmänna kommentarer

4.1. Föremålet för detta yttrande, förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om genetiskt modifierade livsmedel och foder, skall ses i ett större samhälleligt sammanhang. I Europa råder ett moratorium med avseende på tillstånd för att introducera nya typer av genetiskt modifierade organismer på marknaden, men detta håller nu på att löpa ut. Europas lantbruk står inför en ny epok som innebär storskalig användning av genetiskt modifierade produkter.

4.2. Kommittén betraktar det som en stor brist att denna moratorieperiod inte utnyttjats för en strukturerad, brett upplagd samhällsdebatt med argument för och emot införande av genteknik i lantbruket.

4.3. I samhället finns det vitt skilda ståndpunkter i fråga om gentekniken. Man kan emellertid konstatera att argumentationen är starkt differentierad. Man skiljer entydigt mellan "röd genteknik" (alltså utnyttjande av gentekniska produkter på det medicinska området) och "grön genteknik" (utnyttjande av gentekniska produkter inom lantbruket och på livsmedelsområdet).

4.4. Vad beträffar den "gröna" gentekniken kan man också urskilja två olika debattlinjer. Det ena avser utsättning av genetiskt modifierade organismer i naturen (dvs. utanför slutna system) och människors och djurs konsumtion av

dessa. Den andra linjen berör utnyttjande av genetiskt modifierade enzymer, vitaminer, tillsatssämnen osv. som framställts i slutna system för förädling av råvaror från lantbruket. EESK anser att det är viktigt att kommissionen anammar denna differentiering.

4.5. Även Europeiska miljöbyråns senaste rapport om genöverföring från gentekniskt modifierade växter⁽¹⁾ visar att konsumenterna vill ha tydlig information om inte bara produkten utan om hela produktionskedjan.

4.6. Europeiska ekonomiska och sociala kommittén välkomnar kommissionens initiativ att kombinera förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om spårbarhet och märkning av genetiskt modifierade organismer och livsmedel och om spårbarhet av foder som har framställts av genetiskt modifierade organismer, med påföljande ändring av direktiv 2001/18/EG⁽²⁾, och förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om genetiskt modifierade livsmedel och foder. Kommittén anser att det är särskilt positivt med förfarandet "en dörr – en nyckel", som bör förstärka både säkerheten och konsumentförtroendet. Kommittén accepterar att gemenskapens gällande lagstiftning om genetiskt modifierade organismer måste omfatta även foder och att det behövs en särskild utvärdering av den genetiska modifieringen av ämnen som t.ex. livsmedelstillsatser, smakämnen eller fodertillsatser, om de har framställts av GMO. Det är oroväckande att de två förslagen till förordning endast rör fodertillsatser som har framställts av en genetiskt modifierad organism och inte produkter som har framställts med hjälp av en genetiskt modifierad organism. På så vis faller vissa viktiga led i livsmedelskedjan utanför tillämpningsområdet. Kommittén uppmanar även kommissionen att stödja informationskampanjer som upplyser konsumenterna om fördelar och risker med GMO så att de kan göra mer välavvägd val.

4.6.1. Kommittén konstaterar att vissa delar av förslaget är otydliga och kan ge upphov till feltolkningar. Detta gäller skäl 15 samt artiklarna 3 och 16. Vi rekommenderar därför att kommissionen förtydligar och förenklar begrepp som de som definieras i artikel 2, punkterna 3 och 6.

⁽¹⁾ Genetiskt modifierade organismer (GMO): "The significance of gene flow through pollen transfer", miljörapport nr 28 från Europeiska miljöbyrån.

⁽²⁾ Se Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande av den 21 mars 2002 om "Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om spårbarhet och märkning av genetiskt modifierade organismer och livsmedel och om spårbarhet av foder som har framställts av genetiskt modifierade organismer, med påföljande ändring av direktiv 2001/18/EG".

4.7. Kommissionens förslag om genetiskt modifierade organismer kommer vid en tidpunkt när konsumenternas förtroende beträffande livsmedelssäkerhet blivit underminerat av en rad livsmedelsskandaler. Massmedia spelar på oundvikliga osäkerhetskänslor beträffande nya och okända produkter. Detta leder i sin tur till att konsumenterna ofta inte riktigt litar på att de säkerhetskontroller som vidtas för att skydda människors hälsa är tillräckligt strikta. Förtroendet för statliga myndigheter, politiker, journalister och även vetenskapsmän har minskat. De tröga reaktionerna på BSE-krisen har i viss mån bidragit till detta. Kommittén betonar därför betydelsen av ett effektivt genomförande av Europeiska livsmedelsmyndighetens åtgärder för att säkerställa en tillräckligt hög livsmedelssäkerhetsnivå. En klar, begriplig, exakt och informativ klassificering och märkning av livsmedel kan ytterligare bidra till att undanröja sådana tvivel. Det framgår klart och tydligt i uppgifter från Eurobarometern att konsumenterna lätt vill kunna identifiera livsmedel som innehåller genetiskt modifierade substanser eller som framställts med hjälp av sådana substanser. Märkning är det enda sättet att säkerställa konsumenternas rätt att välja.

4.8. De skäl som förs fram i förslaget för märkning av livsmedel och foder som inte innehåller GMO men som har framställts av GMO och måste förtydligas. Kommittén konstaterar att sådana produkter redan har genomgått strikta säkerhetstest när det gäller människors hälsa (däribland allergitest). Om syftet med att märka dessa produkter är att informera konsumenterna om att sådana produkter, trots att de inte innehåller GMO, härstammar från genmodifierade grödor och därmed ge dem ökade valmöjligheter, så bör det anges uttryckligen. EESK ser i princip detta som ett viktigt framsteg. Man kommer emellertid knappast att kunna förklara för konsumenterna varför t.ex. högraffinerade oljor som framställs av genetiskt modifierade grödor måste märkas (även om den modifierade DNA-sekvensen inte kan spåras), medan ingen märkning krävs för animaliska produkter från djur som utfodrats med gentekniskt förändrat foder. Kommittén anser att det är oundgängligt att definiera systemet för märkning av GMO på ett öppnare och tydligare sätt, för att konsumenterna skall kunna göra ett helt fritt val. Bestämmelserna måste då även omfatta livsmedels- och foderprodukter som framställts av genetiskt modifierade vegetabiliska produkter eller med hjälp av en genetiskt modifierad organism, oavsett om den innehåller proteiner eller genetiskt material som kan upptäckas genom analyser eller inte.

4.9. EESK uppmanar kommissionen att överväga motiven till föreliggande förslag än en gång. Frågan om införande av genteknik utgår från tanken att man bara skall tillåta sådana produkter som inte på något sätt inkräktar på miljön eller konsumenternas hälsa. Enligt denna tanke skulle konsumenterna

na kunna "lita blint" på alla produkter. Samtidigt vill kommissionen förse konsumenten med uppgifter som ger en beslutsfrihet, vilket kommittén ställer sig starkt positiv till. Om man däremot utesluter exempelvis animaliska produkter som producerats med gentekniskt modifierat foder från märkningsreglerna, får konsumenten ingen valfrihet med avseende på hela produktionskedjan "animaliska produkter". Det går inte att avgöra om den produkt man köper har ett inslag av genteknik eller inte.

4.10. Livsmedel och foder som härstammar från GMO men som inte innehåller något transgent material (dvs. DNA eller protein) kan uppmuntra till olaglig verksamhet och bedrägeri. EESK befarar att äkthetsintyg kanske inte räcker för att undvika bedrägeri. Vissa produkter som härstammar från genmodifierade grödor, t.ex. högraffinerade oljor, kommer att ha identisk sammansättning jämfört med produkter utan genmodifiering. Det framgår inte klart av märknings- och spårningsbestämmelserna i förordningsförslaget hur bedrägeriproblemen skall kunna hanteras. För att man skall kunna lösa dessa problem och säkert kunna följa de genetiskt modifierade produkterna genom hela livsmedelskedjan, bör ett effektivt spårningssystem utformas.

4.10.1. Det är glädjande att förslaget till förordning även skall tillämpas i samband med tredjelandsimport. Effektiva åtgärder måste dock vidtas för att säkerställa att importprodukter uppfyller samma villkor. För att säkerställa sund konkurrens mellan EU och tredje land måste både kontrollerna och märkningssystemen vara tillförlitliga och effektiva, särskilt beträffande importerade produkter. Kommittén föreslår att en lagstiftningsram fastställs för tillfälliga föreningar som inte överskrider de tröskelvärden som fastställts för genetiskt modifierade produkter som är tillåtna i tredje land men inte inom EU.

4.11. Det finns farhågor att den föreslagna förordningen skulle leda till ökade kostnader för konsumenterna. Kommittén medger att märkningskraven kommer att öka kostnaden för slutprodukten, men finner att åtgärden har brett stöd bland allmänheten, vilket till exempel framgår av en Eurobarometerundersökning⁽¹⁾ 2001. EESK föreslår dock att kommissionen skall göra en konsekvensbedömning av den nya lagstiftningen för att fastställa kostnaderna för spårning, produktåtskillnad och märkning.

⁽¹⁾ Eurobarometer 55.2 "Europeans, Science and Technology", december 2001, Europeiska kommissionen, GD forskning.

4.12. EESK menar att det är en grundläggande brist att tillåtelse kan ges för gentekniskt modifierade växter utan att det finns klara ansvarsregler. Man kan redan i dag förutse att tvister kommer att föras inför domstol. Om genmodifierat pollen exempelvis överförs till ett fält som brukas enligt EU-förordningen om ekologisk odling, medför det att den drabbade jordbrukaren inte längre får saluföra sina produkter som "ekologiska" eftersom de innehåller (överförda) genmodifierade komponenter. Det blir då otvetydigt att han lider ekonomisk skada som ingen kan hållas ansvarig för utan klara ansvarsregler. Enligt kommitténs uppfattning är det oacceptabelt att det inte finns några tydliga ansvarsregler.

5. Särskilda kommentarer

5.1. EESK medger att man inte behöver införa en tröskel för ytterst ringa spår i konventionella livsmedel av genetiskt modifierat material (dvs. utan genetisk modifiering). Kommittén instämmer också i att en nivå på 1 % för närvarande är i linje med tröskeln för andra ämnen och med vad som är tekniskt genomförbart (artiklarna 5 och 18). Man bör dock regelbundet göra en utvärdering av situationen efter hand som spåringsmetoderna förbättras, så att gränserna kan sättas närmare tröskeln för vad som kan spåras.

5.2. När det gäller fastställandet och införandet av tröskelvärden i samband med föroreningar av livsmedels- och foderprodukter bör man utforma en standardmetod för analys som erkänns både på gemenskapsnivå och internationellt. EESK välkomnar därför kommissionens förslag om att det skall inrättas ett centralt referenslaboratorium i syfte att testa och validera föreslagna metoder för provtagning och spårning. Ett effektivt fungerande system för märkning och spårning av genmodifierade livsmedel förutsätter att det finns en effektiv och harmoniserad strategi i hela gemenskapen (artikel 33).

6. Slutsatser

6.1. Europeiska ekonomiska och sociala kommittén välkomnar generellt sett kommissionens avsikt att klargöra och utvidga nuvarande rambestämmelser. Genmodifierade grödor odlas i stor omfattning i vissa delar av världen, t.ex. i Förenta staterna, Kina och Argentina. I Europa, som har ett moratorium i fråga om tillstånd att släppa ut nya genetiskt modifierade organismer på marknaden, vill majoriteten av medborgarna undvika genmodifierade livsmedel. Kommittén noterar att huvudmålet för förordningen är att skydda människors liv

och hälsa, djurens hälsa och välbefinnande samt miljö- och konsumentintressena (artikel 1). Förslaget gäller dock tillstånd för användning och konsumtion samt märkning av produkter vars hälso- och miljörisker redan har analyserats ingående. De nya bestämmelserna kommer att ge ökad insyn genom att främja märkning av genmodifierade födoämnen i livsmedelskedjan och ge konsumenterna större möjligheter att välja. Det är särskilt positivt att övervakningen utvidgas till att gälla även djurfoder.

6.2. EESK anser emellertid att en sådan märkning bör utvidgas till att omfatta samtliga livsmedels- och djurfoderprodukter som har framställts med hjälp av genetiskt modifierade substanser, dvs. sådana genetiskt modifierade processhjälpmedel som enzymer, men även enzymer som inte i sig är genetiskt modifierade men som har framställts ur genetiskt modifierade mikroorganismer. En sådan utvidgning av märkningskraven kommer att göra det möjligt för konsumenterna att få en fullständig bild av användningen av genteknik genom hela livsmedelskedjan och göra bättre underbyggda val.

6.3. EESK välkomnar förslaget om att livsmedels- och djurfoderprodukter med ett tillfälligt GMO-innehåll på 1 % eller mer skall märkas som genetiskt modifierade produkter. Kommittén rekommenderar att det fastställs normer för användning av importerade genetiskt modifierade produkter som är tillåtna i ursprungslandet men inte inom EU. Produkter som framställts enligt ett förfarande där man genom hela kedjan inte överskrider tröskelvärdet 1 % GMO-inslag kommer antagligen i framtiden att uppfattas av många konsumenter som lika goda "kvalitetsprodukter" som exempelvis vissa regionala specialiteter, sprätthönsägg eller ekologiska produkter.

6.4. EESK rekommenderar dessutom att man klart och tydligt redovisar skälet till att märka livsmedel och foder som härstammar från genetiskt modifierade produkter men som inte innehåller något genmodifierat material. Om huvudskälet till att märka dessa livsmedel är att öka den sociala och politiska acceptansen för livsmedel som härstammar från genmodifierade grödor så bör det framgå tydligt. Införandet av märkning kunde stödjas genom ett parallellt initiativ som syftar till att för konsumenterna klargöra skillnaden mellan livsmedel och foder som framställts "med" GMO och sådana som framställts "av" GMO.

6.5. Kommittén föreslår att man utvärderar om det föreslagna systemet uppmuntrar till bedrägeri och diskuterar den mer allmänna frågan om efterlevnaden av systemet. Det gäller särskilt förslaget om märkning av livsmedel som härstammar från genmodifierade grödor men som inte innehåller DNA eller protein som kan spåras.

6.5.1. Konsumenterna är i sin fulla rätt när de nu kräver allt strängare säkerhetsregler genom hela livsmedelskedjan. Om vi vill kunna möta den utmaning det innebär att tillmötesgå konsumenternas krav måste det europeiska näringslivet dels kunna garantera att produkter som säljs på marknaden är säkra och av hög kvalitet, dels främja forskning och effektiva

utvärderingsmetoder. För att konsumenterna skall erbjudas högsta möjliga valfrihet måste de europeiska företagen underkastas strikt kontroll och tillhandahålla korrekt, lättförståelig och uttömmande information om riskerna och fördelarna med att använda GMO.

Bryssel den 30 maj 2002.

Ekonomiska och sociala kommitténs

ordförande

Göke FRERICHS

BILAGA

till Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande

Följande ändringsförslag avslogs under debatten men fick minst en fjärdedel av de avgivna rösterna:

Punkt 4.6

Stryk följande meningar:

"Det är oroväckande att de två förslagen till förordning endast rör fodertillsatser som har framställts av en genetiskt modifierad organism och inte produkter som har framställts med hjälp av en genetiskt modifierad organism. På så vis faller vissa viktiga led i livsmedelskedjan utanför tillämpningsområdet."

Motivering

Om varor som inte innehåller spårbart genetiskt modifierat material måste märkas kommer det att ge upphov till bedrägerier. Dessutom ger det intrycket av att det kan finnas skillnader i livsmedelssäkerhetsnivå i förhållande till andra identiska varor, vilket inte är fallet.

Resultat av omröstningen

Röster för: 46, röster emot: 55, nedlagda röster: 1.

Punkt 4.8

Stryk följande i slutet av punkten:

"Kommittén anser att det är oundgängligt att definiera systemet för märkning av GMO på ett öppnare och tydligare sätt, för att konsumenterna skall kunna göra ett helt fritt val. Bestämmelserna måste då även omfatta livsmedels- och foderprodukter som framställts av genetiskt modifierade vegetabiliska produkter eller med hjälp av en genetiskt modifierad organism oavsett om den innehåller proteiner eller genetiskt material som kan upptäckas genom analyser eller inte."

Motivering

Om varor som inte innehåller spårbart genetiskt modifierat material måste märkas kommer det att ge upphov till bedrägerier. Dessutom ger det intrycket av att det kan finnas skillnader i livsmedels säkerhetsnivå i förhållande till andra identiska varor, vilket inte är fallet.

Resultat av omröstningen

Röster för: 42, röster emot: 54, nedlagda röster: 1.

Punkt 4.9

Stryk följande i slutet av punkten:

"Enligt denna tanke skulle konsumenterna kunna 'lita blindt' på alla produkter. Samtidigt vill kommissionen förse konsumenten med uppgifter som ger en beslutsfrihet, vilket kommittén ställer sig starkt positiv till. Om man däremot utesluter exempelvis animaliska produkter som producerats med gentekniskt modifierat foder från märkningsreglerna, får konsumenten ingen valfrihet med avseende på hela produktionskedjan 'animaliska produkter'. Det går inte att avgöra om den produkt man köper har ett inslag av genteknik eller inte."

Motivering

Än en gång hänvisas på felaktiga grunder till livsmedels säkerhet. Vidare uppmanas till märkning av ännu fler produkter i vilka man på basis av analyser inte kan fastställa inslag av genetiskt modifierat material. Detta medför prisökningar, inbjuder till bedrägerier och leder till en snedvridning av konkurrensen, eftersom man inte kan säkerställa effektiva kontroller vid import.

Resultat av omröstningen

Röster för: 43, röster emot: 58, nedlagda röster: 1.

Punkt 5.1

Ändra enligt följande:

"EESK medger att man inte behöver införa en tröskel för ytterst ringa spår i konventionella livsmedel av genetiskt modifierat material (dvs. utan genetisk modifiering). Kommittén instämmer också i att en nivå på 1 % för närvarande är i linje med tröskeln för andra ämnen och med vad som är tekniskt genomförbart (artiklarna 5 och 18). Man bör dock regelbundet göra en utvärdering av situationen efter hand som spårningsmetoderna förbättras, så att gränserna kan sättas närmare tröskeln för vad som kan spåras. Kommittén föreslår att man närmare undersöker tröskelvärdet på 1 % och att ett eventuellt nytt tröskelvärdet fastställs på en sådan nivå att odling av icke-genmodifierade grödor möjliggörs i praktiken utan att självkostnadspriset blir högre."

Motivering

Man får intrycket av att det är fråga om farliga produkter, vilket är felaktigt eftersom genmodifierade organismer uppfyller alla säkerhetskrav. Det måste framgå tydligt att det i praktiken inte längre blir möjligt att odla icke-genmodifierade grödor utan avsevärda ökningar i självkostnadspris för icke-genmodifierade produkter, om man väljer ett tröskelvärdet under 1 %.

Resultat av omröstningen

Röster för: 36, röster emot: 54, nedlagda röster: 6.

Punkt 6.2

Stryk punkten.

Motivering

Att utöka märkningen på ett sådant sätt är fullkomligt meningslöst eftersom man inte på något sätt kan spåra genmodifierat material. Risken för bedrägerier skulle enbart öka ytterligare. Dessutom ligger sådana märkningsbestämmelser inte i linje med WTO:s bestämmelser.

Resultat av omröstningen

Röster för: 41, röster emot: 57, nedlagda röster: 1.

Punkt 6

Lägg till ett nytt stycke:

"Dessa märkningsbestämmelser och odlingen av genmodifierade grödor får inte leda till att EU-tillverkarna av icke-genmodifierade produkter belastas med bestämmelser som leder till en ökning av självkostnadspriset. Det innebär att tröskeln för märkning måste vara tillräckligt hög för att inga särskilda åtgärder skall behöva vidtas för att man under normala tillverkningsförhållanden skall kunna hålla sig under märkningsgränsen."

Motivering

Det är viktigt att man drar denna slutsats för att förhindra att odling av genmodifierade grödor utgör ett hot mot odling av icke-genmodifierade grödor. Å ena sidan kan åtgärder som leder till en ökning av självkostnadspriset vara nödvändiga, å andra sidan riskerar man att gå miste om ekonomisk vinst om en produkt måste märkas på grund av kontaminering med genmodifierat material. Detta sistnämnda kan till exempel förekomma när en biologisk produkt överskrider tröskelvärdet och inte längre kan säljas som icke-genmodifierad. Beroende på marknadsutvecklingen kan även avkastningen från odling av "icke-biologiska" icke-genmodifierade produkter bli lidande.

Resultat av omröstningen

Röster för: 38, röster emot: 54, nedlagda röster: 3.
